

**HEALTH EDUCATION PROGRAM ON FOOD SANITATION FOR
STREET FOOD VENDERS IN CHOMBUENG DISTRICT
RATCHABURI PROVINCE**

RAKSA RAMKAROON

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2007

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

โปรแกรมสุขศึกษาในการสุขาภิบาลอาหารของผู้ขายอาหารริมบาทวิถี ในเขตอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี (HEALTH EDUCATION PROGRAM ON FOOD SANITATION FOR STREET FOOD VENDERS IN CHOMBUENG DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE.)

รักษา รามการุณ 4637243 PPHP/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วาสนา จันท์สว่าง, ศศ.ม., ชุตินา ศิริกุลชยานนท์ พ.บ.,
เพียงจันทร์ โรจนวิภาต, M.H.S.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการสุขาภิบาลอาหารของผู้ขายอาหารริมบาทวิถี โดยการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมและให้แรงสนับสนุนทางสังคม กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ขายอาหารริมบาทวิถี ในเขตอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 ตัวอย่าง ระยะเวลาดำเนินการวิจัยระหว่าง มกราคม ถึง เดือนพฤศจิกายน 2549 เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired Samples t-test

ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมสุขศึกษาที่จัดขึ้นทำให้ผู้ขายอาหารริมบาทวิถีมีความรู้ การรับรู้เพิ่มมากขึ้นและการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหารถูกต้องมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ การปรับปรุงสุขาภิบาลอาหารแผงลอยควรจัดกิจกรรม โดยให้ความรู้และการจัดการความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหารอย่างมีส่วนร่วมของผู้ขายอาหารเพื่อเกิดประสบการณ์ตรงจากผู้ขายอาหารด้วยกัน ควรให้แรงสนับสนุนทางสังคมและการให้แรงจูงใจโดยการแจกอุปกรณ์ที่ผู้ขายอาหารต้องการการปรับปรุงสภาวะสุขาภิบาลอาหารแผงลอย ควรจัดการดำเนินการฝึกอบรมแนะนำปรับปรุงหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติแก่ผู้ขายโดยใช้สถานที่ใกล้เคียงหรือสถานที่เดียวกับที่ขายอาหาร ควรมีการติดตามประเมินผล การตรวจสอบด้านสุขาภิบาลอาหาร โดยเทศบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

HEALTH EDUCATION PROGRAM ON FOOD SANITATION FOR STREET FOOD VENDERS IN CHOMBUENG DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE.

RAKSA RAMKAROON 4637243 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS: WASANA JUNSAWANG,M.A., CHUTIMA SIRIKULCHAYANONTA, M.D., PIANGCHAN ROJANAVIPART, M.H.S.

ABSTRACT

This study was a quasi-experimental research aiming to assess the effectiveness of a health education program on food sanitation for street food vendors by organizing participatory activities and providing social support. The sample was composed of 30 street food vendors in Chombueng District, Ratchaburi Province. The research was organized during January to November, 2006. The data were collected before and after the program by using an interviewing schedule and observation form. The data were analyzed by computing frequency percentage and a comparative analysis of the arithmetic means, difference of the arithmetic means, and standard deviation and Paired Samples t-test.

The results of the study showed that the health education program was effective in increasing significant knowledge, perception and practices in accordance with food sanitation criteria among street food vendors ($p < 0.05$). It is recommended that in order to improve food sanitation of street food vendors, the participatory training program should be organized to enhance street food vendors' knowledge and knowledge management regarding food sanitation, including providing them with social support and encouragement by giving them the materials necessary for improving sanitation condition of street foods. A training program or learning activities and practice sessions should be organized in the areas nearby or at their food stands. Regular and continuous follow-up and evaluation and food sanitation inspection by the municipality officers or other concerned organizations should be made.

KEY WORD : HEALTH EDUCATION PROGRAM / FOOD SANITATION/
STREET FOOD VENDERS

126 P.